

z realizacji zadań Gminnego Programu profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień za 2000rok.

Problemy wynikające z nadużywania napojów alkoholowych bądź też innych używek są trudne i dotyczą nie tylko wąskiej grupy społecznej zdiagnozowanej jako alkoholicy.

Faktycznie każdy rodzaj picia ,który powoduje szkody oraz koszty, można nazwać nadużywaniem nawet, jeżeli nie spełnia warunków choroby. Oznacza to, że podając za przykład tylko wypadek samochodowy przez nietrzeźwego kierowcę, w którym dochodzi do uszkodzenia ciała i samochodu - można zdefiniować jako przypadek związany z nadużywaniem

Ogólnie straty te można sklasyfikować jako :

- 1/ ponoszone przez osobę pijącą/ tj. uzależnienie, choroby pochodne , spadek poziomu życia , dysfunkcja życia rodzinnego itd.. /
- 2/ szkody w rodzinie i u dzieci / przemoc, skrajne warunki życia, problemy w szkole i wychowawcze , współuzależnienie/,
- 3/ dezorganizacja środowiska pracy - absencja, wypadki przy pracy, obniżenie aktywizacji zawodowej, utrwalanie bezrobocia,
- 4/ naruszanie prawa i porządku publicznego przez pijących / chuligaństwo, przestępstwa kryminalne, przestępczość wśród kierowców/,
- 5/ naruszanie prawa związane z obrotem napojami alkoholowymi/ jak wykazują statystyki około 30 % napojów alkoholowych pochodzi ze źródeł nielegalnych/,
sprzedaż napojów nieletnim, nietrzeźwym

Natomiast na koszty wynikające z powyższej klasyfikacji składają się:

- koszty usług świadczonych na rzecz osób pijących/ leczenie farmakologiczne, terapeutyczne/
- koszty usług świadczonych na rzecz innych osób/ poszkodowanych , rodzin, zwłaszcza dzieci osób pijących,
- działania policji, wymiaru sprawiedliwości, podejmowane w celu ochrony samych nietrzeźwych/ przykład minionej zimy gdzie najczęściej to policja zbierała z ulic i chodników osoby , którym w przeciwnym razie groziło zamarznięcie/, oraz innych osób przed szkodami powodowanymi przez pijących / interwencje/,
- koszty ponoszone przez pracodawców/ absencja, wydajność pracy
- koszty ponoszone przez system ubezpieczeń / zwolnienia lekarskie/,
- utrwalanie bezrobocia - stopniowy wzrost procentowego udziału osób nadmiernie pijących w gronie bezrobotnych bez prawa do zasiłku co powoduje trudności w aktywizacji zawodowej tych osób ci znacznie obciąża zarówno urząd pracy jak i opiekę społeczną.

Pomimo tak olbrzymich kosztów , których ciężar bezpośrednio i pośrednio ponosimy wszyscy- rozwiązywanie problemów alkoholowych i działania profilaktyczne należą do działań wywołujących emocje gdyż , dotyczą spraw niezwykle głęboko osadzonych w naszej historii i tradycji.

Z jednej strony alkohol wszedł jako element rytuałów / chrzciny wesela, stypy/ , z drugiej jako najprostszy i najskuteczniejszy środek na poprawę nastroju, eliminacji zaburzeń w społecznym funkcjonowaniu wielu ludzi/ nieśmiałość, chęć akceptacji itp./.

Z drugiej strony natomiast, jego używanie powoduje wiele cierpień i jak wspomniałam wyżej, wymiernych strat.

Za zgodność z oryginałem

URZĄD MIASTA I GMINY

Przeprowadzona pod koniec 1997 r nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stworzyła system umożliwiający samo rządowi prowadzenie lokalnej polityki wobec problemów uzależnień .

Stworzyła podstawy systemu prawnego , na których opiera się cała działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Stanowi że za korzystanie z zezwoleń pobierane są opłaty , które są źródłem finansowania zadań w uchwalanym gminnym programie rozwiązywania problemów uzależnień.

Uchwalony w 2000 roku program zawierał kierunki naszego działania , .

a zadania w nim zawarte ,formułowane na miarę naszych coraz większych możliwości finansowych jak również ciągle zdobywanych doświadczeń.

Powodzenie tych przedsięwzięć , zapewnia duże zaangażowanie ludzi reprezentujących placówki i instytucje administracyjne , służby zdrowia, wyspecjalizowanych organizacji.

W 2000 r Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie realizowała zadania wynikające z przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości..... oraz innych przepisów prawnych głównie Kodeksu Wykroczeń i Kodeksu Karnego.

Z informacji przedłożonej przez Komendę Policji wynika , że zadania te wykonywane były zarówno w trakcie codziennych służb patrolowych, jak też w czasie prowadzonych działań pod kryptonimami „Bezpieczne tory,” „Bezpieczne wody” , „Cudzoziemiec”, „Nieletni”, „Pomiar”, „Prędkość”, „Bezpieczny powrót” oraz procedura „Niebieskiej Karty”.

Celem tych działań było:

- ujawnianie i represjonowanie osób ,które będąc pod wpływem alkoholu naruszały obowiązujące przepisy prawne,
- ujawnianie i represjonowanie osób nieprzestrzegających przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości , oraz innych przepisów prawnych,
- uświadomienie społeczeństwu niebezpieczeństw i skutków związanych z naruszaniem prawa pod wpływem alkoholu.

Liczba interwencji domowych wywołanych spadła w porównaniu do 1999 r do 72.8 % . Tendencja ta jest wynikiem działań represyjnych podejmowanych przez policję w ramach między innymi procedury „Niebieskiej Karty”.

Spowodowała ona , że ofiary przemocy domowej otrzymywały informacje o tym ,gdzie mogą szukać pomocy. Dążąc do eliminacji głównego czynnika powodującego interwencje domowe tj. nietrzeźwości domownika, policja za pośrednictwem prokuratury i Gminnej Komisji kierowała osoby uzależnione od alkoholu na leczenie zamknięte. Dlatego też aż o 56,4% wzrosła liczba osób odwiezionych przez policję do placówek służby zdrowia.

W wyniku przeprowadzonych interwencji w roku 2000 czasowo izolowano w Izbach wytrzeźwień i Policyjnych izbach zatrzymań 152 nietrzeźwych co w porównaniu do 1999 r stanowi wzrost o 102,6 % .

Stwierdzony spadek w 2000 r liczby przestępstw dokonanych pod wpływem alkoholu o 12,1 % i nietrzeźwych przestępców o 1 % - alkohol w dalszym ciągu jest czynnikiem kryminogennym jak też wpływającym na demoralizację dzieci i młodzieży .

W okresie 12 miesięcy ubiegłego roku ujawniono 7 nieletnich będących pod wpływem alkoholu, niestety zaledwie w jednym przypadku skierowano wnioski o ukaranie do Kolegium ds. Wykroczeń właściciela sklepu ,który sprzedawał alkohol nieletnim.

W pozostałych przypadkach , alkohol dla nieletnich nabywały przypadkowe , dorosłe osoby.

W związku z nowelizacją przepisów Kodeksu karnego dotyczących jazdy pod wpływem alkoholu, zaostrożenia sankcji karnych z tego powodu tylko w okresie od 15.12.2000 r ujawniono aż 7 przypadków jazdy pod wpływem alkoholu.

Również znaczące są efekty pracy w 2000 r., działającej od 1990 roku Gminnej Komisji d/s Przeciwdziałania Alkoholizmowi, której skład wchodzi przedstawiciele instytucji i organizacji zajmujących się pośrednio lub bezpośrednio problematyką uzależnień. Działalność komisji ukierunkowana jest, oprócz zadań ustawowych, głównie na przeprowadzanie rozmów z osobami zgłoszonymi jako zagrożone chorobą alkoholową oraz z członkami ich rodzin, ścisłą współpracą z sądem rodzinnym, policją, prokuraturą oraz szkołami /go wniosków wpływa za pośrednictwem tych instytucji/ a także ośrodkiem pomocy społecznej.

Efektami pracy komisji w 2000 r. jest:

- rozbudowa już istniejącego środowiska, któremu zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem nie są obce,
- u wielu osób, z którymi przeprowadzono rozmowy- abstynencja, leczenie, oraz poczucie, iż w swoim zagrożeniu nie pozostają osamotnieni a ich niejednokrotnie bardzo trudne problemy, są do rozwiązania.

- odbyło się ogółem 21 spotkań komisji z tego:

- 1/ 15 spotkań, w trakcie których rozpatrzono 110 spraw i przeprowadzono rozmowy 202 osobami zagrożonymi i członkami ich rodzin,

- 2/ 6 spotkań, to spotkania wyjazdowe w trakcie, których skontrolowano 21 placówek handlujących napojami alkoholowymi,

- 3/ zlecono i przeprowadzono 51 wywiadów środowiskowych

- 4/ zlecono 40 badania przez biegłego psychiatrę, z których 2 wykonano na zlecenie komisji /na pozostałe badania konieczne było postanowienie sądu/.,

- 5/ skierowano 32 wnioski do Sądu o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego

Na terenie naszego miasta od wielu lat działa Poradnia Odwykowa, która oprócz leczenia farmakologicznego prowadzi poradnictwo i edukację w zakresie uzależnień a od 2000 r. terapię. Oprócz terapeuty w Poradni zatrudniony jest psychiatra i psycholog.

W 2000 r. z pomocy poradni skorzystało ponad 1166 osób, z tego 416 osób brało udział w terapii indywidualnej a od połowy roku w terapii grupowej tzw. grupie wstępnej /wstępna motywacja leczenia/. Duże zaangażowanie Poradni i jej ścisła współpraca z Gminną Komisją, Sądem, Policją daje wymierne efekty w coraz to liczniejszym gronie trzeźwiejących osób.

Jednak brak odpowiednich, odpowiadającym obowiązującym standardom pomieszczeń powoduje, że tylko dzięki dużej liczbie osób objętych leczeniem a także zapewnieniom ze strony władz o rychłej zmianie w tym zakresie, już trzeci rok z kolei umowa z Kasą Chorych podpisywana jest warunkowo. Jest także barierą dla rozwoju lecznictwa innych uzależnień tj. narkomanii i lekomanii. Pomimo wniosków szkół, rodziców, trudności z dostępem do usług związanych z leczeniem tych uzależnień - nie udało się w 2000 r. rozwiązać.

Uruchomiony przy Urzędzie Miasta i Gminy punkt konsultacyjno-informacyjny udzielił wielu porad i informacji. Każdy kto się zwrócił uzyskał poradę - wiele spraw związanych z nadużywaniem napojów alkoholowych jest na bieżąco koordynowanych przez Burmistrza, a ewentualne wydatki finansowe - przez Skarbnika Gminy.

W ramach działań w zakresie profilaktyki rodzin kontynuowane są na terenie Strzelina grupy wsparcia zarówno dla osób z problemem alkoholowym jak również dla członków ich rodzin. Spotkania odbywają się w 4 grupach / 1-wsparcia dla alkoholików, 1- grupa oddziaływań zaawansowanych dla alkoholików, 1 - dla współuzależnionych, 1 -dla dzieci alkoholików/

Program swoim zakresem obejmuje również wspomaganie rozwoju grup AA.

Dzięki profesjonalnemu oddziaływaniu, na naszym terenie działają aż cztery, zarejestrowane już grupy Anonimowych Alkoholików.

Biorąc pod uwagę nasze uwarunkowania, z których najtrudniejszym jest zachowanie anonimowości/ mała stosunkowo miejscowość jaką jest Strzelin/ - rozwój ruchu AA, Al-Aten DDA bardzo cieszy.

Krag osób objętych tym ruchem systematycznie wzrasta a jego oddziaływanie jest coraz szersze.

Dużym wyróżnieniem nie tylko dla środowiska AA, ale całego ruchu trzeźwościowego było utworzenie w Strzelinie Intergrupy, która jest jedną z czterech, tworzących Region Dolnośląski Anonimowych Alkoholików z siedzibą we Wrocławiu.

Jest to dużym wyróżnieniem i jednoczesnym podkreśleniem zasług w rozwoju ruchu trzeźwościowego strzelińskich działaczy

Od kilku lat jednym z ważniejszych zadań gminnego programu jest wprowadzanie do środowisk szkolnych nowoczesnych programów profilaktycznych dla młodzieży, które stanowiłyby przeciwwagę dla tradycyjnych, słabych pod względem merytorycznym i nisko ocenianych przez młodzież pogadanek, konkursów trzeźwości. Chodziło również o to aby nowoczesna wiedza na temat problemów alkoholowych oraz sposobów radzenia sobie z nimi nie była ograniczona do wąskich grup

Jednak najważniejszym powodem, dla którego zdecydowaliśmy się na tak szeroki rozwój szkolnych programów profilaktycznych było przekonanie, że staną się one załącznikiem lub podstawą lokalnych koalicji trzeźwościowych, skupiających nie tylko nauczycieli, pedagogów czy psychologów pracujących z dziećmi i młodzieżą ale również rodziców tej młodzieży gdyż jak wykazały badania naukowe na temat czynników ryzyka związanego z piciem alkoholu przez młodzież oraz czynników chroniących w tym zakresie, wyraźnie pokazały, iż jednym z najważniejszych czynników chroniących młodych ludzi przed szkodami wynikającymi z picia alkoholu jest silna więź z rodzicami. W tej sytuacji niezwykle ważnym elementem programów profilaktycznych, ściśle zintegrowanych z treścią przekazów edukacyjnych dla młodzieży stały się spotkania z rodzicami, wprowadzające do tzw. profilaktyki domowej przygotowującej rodziców do rozmawiania ze swoimi dziećmi na temat problemów wynikających z picia alkoholu oraz podejmowania interwencji w sytuacjach kryzysowych.

Z perspektywy tych kilku lat, analizując trafność przyjętych założeń można stwierdzić iż dzięki dostępności do programów profilaktycznych udało się stworzyć profesjonalne środowisko ludzi zaangażowanych w działania profilaktyczne i naprawcze i włączających się w sposób kreatywny w realizację zadań gminnego programu na 2001 rok

Wprowadzony do realizacji w 1998 r Program Profilaktyki Globalnej „Eupen” zaowocował w Raportem dla Zarządu Miasta i Gminy Strzelin.

Raport zawiera wyniki monitoringu problemów alkoholowych i narkotycznych.

Dzięki współpracy z Polskim Biurem UNDP program poszerzony został o problemy profilaktyki HIV w powiązaniu z narkomanią

Przeprowadzony został i zrealizowany I i II etap szkolenia dla nauczycielskiej, dwudziestoosobowej grupy realizatorów lokalnych.

Uczestnicy szkolenia, nauczyciele ze szkół podstawowych uzyskali podstawowe kwalifikacje do realizacji własnych działań profilaktycznych wg. metody „Profilaktyka w szkole humanistycznej”, którego celem było włączenie treści profilaktycznych do programów lekcyjnych uczestnicy szkolenia otrzymali również podręczniki i pakiety materiałów pomocniczych do realizacji działań programowych. W ramach tegoż programu rozpoczęto

również realizację / październik ,listopad ,grudzień/ cyklu spotkań warsztatowych dotyczących inicjacji narkotycznej oraz innych problemów narkotycznych dla młodzieży klas gimnazjalnych i II klas szkół średnich. r. oraz na wniosek Dyrekcji ZSR w Ludowie Polskim dodatkowo dla klas IV.

Duże wrażenie zarówno na uczniach jak i gonie nauczycielskim szkół Srednich wywarła realizacja programu profilaktycznego „NOE” , w trakcie którego dokonano naboru do Szkoły Młodzieżowych Liderów. Z założeń programowych szkoły wynika ,że wyszkolona zostanie grupa młodych ludzi których zadaniem będzie inicjowanie wszelkich pro trzeźwościowych zachowań w szkole i poza szkołą . Początkowo 10 osobowa grupa liczy obecnie 21 osób.

Drugim torem, w ramach szeroko pojętej profilaktyki, z inicjatywy Zarządu Miasta i Gminy znaczne środki finansowe skierowane zostały na programy , które włączyły środowiska lokalne do działań będących alternatywą dla zachowań pro alkoholowych i narkotycznych.

Głównym założeniem przyjętych w w/w programach prac było, oprócz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży , zwrócenie szczególnej uwagi na rozwój psycho-fizyczny poprzez kontakty indywidualne z dziećmi jak również funkcjonowanie w grupie tj. umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych, których brak ,jest częstym źródłem wielu problemów u dzieci i młodzieży.

Prace te, przybierały różne formy - począwszy od kół zainteresowań poprzez zajęcia rekreacyjno- ruchowe do zajęć sportowych połączonych z zawodami /między szkolnymi między sołeckimi, między klubowymi itp./.

Dzięki inicjatywie działaczy z Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców przy Parafii Św. Krzyża w Strzelinie powstał środowiskowy klub dla dzieci od 7-11 lat .

Z uwagi na brak środków z budżetu gminy pomysł zrealizowano w znacznej mierze samodzielnie , w oparciu o własne finanse ./udział gminy był stosunkowo niewielki /.

W okresie wakacji w ramach zajęć psychokorekcyjnych zorganizowano wyjazd dla 20 osobowej grupy dzieci / uczestników wyjazdu kwalifikowali kuratorzy sądowi w oparciu o posiadane informacje środowiskowe rodzin objętych nadzorem sądowym /na obóz psychokorekcyjny organizowany przez Lubuską Wyższą Szkołę Pedagogiczną i Polskie Towarzystwo Krajoznawcze w Zielonej Górze..

W grupie tej przeważały dzieci z dużymi problemami wychowawczymi.

Ogółem z wyjazdów wakacyjnych skorzystało 30 dzieci i młodzieży.

Ponadto, zorganizowano na temat profilaktyki uzależnień spotkanie z mieszkańcami wsi Szczawin . Spotkanie przeprowadzono w formie wykładu zakończonego pytaniami i dyskusją. W spotkaniu uczestniczyło około 30 osób w tym młodzież. Po reakcji uczestników można przypuszczać ,że uzyskane informacje nie pozostaną bez wpływu na postępowanie swoje i swoich bliskich.

W ramach programu na 2000 r zrealizowano również 3 warsztaty z których 2 przeznaczone dla alkoholików obejmowały :

- mechanizmy nawrotu choroby alkoholowej,

- radzenia sobie ze złością,

1 dla współuzależnionych

- asertywność, poczucie niskiej wartości.

Zorganizowano 5 wyjazdów na ogólnopolskie spotkania AA ,z tego 1 do Częstochowy i 1 do Lichenia. Ponadto na spotkania w ramach integracji ruchu trzeźwościowego do Zielonej Góry , do Jeleniej Góry, oraz Złotoryji na ogólnopolski bieg trzeźwościowy

Przez cały 2000 rok strzelińskie środowisko aktywnie uczestniczyło i organizowało imprezy propagujące trzeźwy styl życia począwszy od spotkań rekreacyjno sportowych po bale i inne spotkania towarzyskie.

Dużo radości wszystkim uczestnikom dało spotkanie z siostrami zakonnymi, które zaproszone zostały w ramach rewizyty przez nasze środowisko trzeźwych alkoholików korzystających od lat z gościnności sióstr, w czasie wyjazdów do Częstochowy/.

Jednym, z wymiernych efektów tej wizyty jest ścisła współpraca z miejscową parafią a zwłaszcza z jednym z księży - Ks. J. Sienkiewiczem.

Podsumowując, dzięki zmianom ustawowym i uzyskiwanym środkom finansowym na realizację programów, udało się zbudować podstawy organizacyjno prawne rozwiązywania problemów alkoholowych.

Trzeci rok funkcjonowania ustawy ujawnił też zjawiska niebezpieczne, które - trudno to jeszcze ocenić - są związane z pierwszą, zawsze przecież najtrudniejszą, fazą wprowadzania jej w życie. Chcę wskazać tylko na niektóre z nich:

1. Pomimo znacznych kwot przeznaczanych na programy profilaktyczne, wzrasta konsumpcja alkoholu, głównie piwa, nie tylko wśród młodzieży - również dzieci.
2. Reforma służby zdrowia, wprowadzenie rejonizacji, coraz bardziej rygorystycznie egzekwowany wymóg ubezpieczenia, wprowadzenie odpłatności za detoksykację i leczenie - to zjawiska które w coraz większym stopniu powodują ograniczenie dostępu do leczenia odwykowego.
3. Dynamiczny rozwój działalności gospodarczej, duża liczba placówek handlowych i gastronomicznych - każda próba ograniczenia ilości wydawanych zezwoleń, czy wprowadzenia ograniczeń w lokalizacji czy warunkach sprzedaży, wywołuje protesty i posądenia o ograniczenie swobody tej sfery dz. gospod.
4. Rozgoryczenie wśród działaczy trzeźwościowych, że wraz z rozwojem lokalnych koalicji trzeźwościowych ^{nie tylko w prawie} jest niewielki postęp w rozwoju leczenia / brak ośrodka leczenia i terapii uzależnień/ oraz klubów abstynenckich. Działacze trzeźwościowi podkreślają, że z tego tytułu, iż ktoś jest alkoholikiem nic mu się nie należy. Przeciwnie, to trzeźwi alkoholicy chcieliby udowodnić swoją przydatność w działaniach społecznych deklarując pracę w ośrodku leczenia i terapii uzależnień/ np. telefon zaufania, świadectwa trzeźwości itp./i w klubie abstynenckim. Jednak środki finansowe na utrzymanie tych instytucji w znacznej mierze muszą pochodzić z funduszy przeznaczonych na działalność przeciwalkoholową.